

HOIATUS INVESTORITELE

Valuutaga kauplemine

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA)

- hoiatab investoreid valuutainvesteeringuid pakkuvate tegevusloata ettevõtete eest ja
- juhhib jaeinvestorite tähelepanu valuutaga kauplemise peamistele riskidele.

Põhisõnumid

- Olge valvsad: kontrollige, kas ettevõttel on tegevusluba.
- Ärge kasutage raha, mille kaotamist te ei saa endale lubada; võite kaotada rohkem kui oma alginvesteeringu.
 - Andke endale aru, et mõne toote või teenuse pakkumine võib olla eksitav.
 - Tehke kaasnevad riskid endale selgeks.

Miks ESMA selle hoiatusteate välja annab?

1. Oleme märganud, et mõnes Euroopa Liidu riigis on kasvanud tegevusloata ettevõtete hulk, kes pakuvad valuutaturul tehinguid või valuuta tuletisinstrumentide kauplemisplatvorme (näiteks hinnavahelepinguid (CFD-lepingud), valuuta tähtpäevatehinguid (*FX forwards*) ja kohe täidetavaid, kuid edasilükkuva täitmistähtajaga lepinguid (*rolling spot contracts*)). Seetõttu hoiatame investoreid valuutainvesteeringuid pakkuvate tegevusloata ettevõtete eest.
2. Samuti juhime jaeinvestorite tähelepanu peamistele valuutaga kauplemise riskidele.

Mis on valuutainvesteering ehk valuutaga kauplemine?

3. Valuutaga kauplemise turg (ka *forex*-turg, *FX*-turg ja valuutaturg) on ülemaailmne finantsturg, kus kaubeldakse maailma kõigi valuutadega. See on rahvusvaheline võrgustik, millel ei ole kindlat füüsilist asukohta (st turg on detsentraliseeritud). See on börsiväline turg (*OTC*-turg), kus maaklerid ja vahendajad peavad üksteisega otseläbirääkimisi.

4. Valuutaturu osalised (näiteks pangad, investeerimisühingud, riskifondid, valuutaga kauplevad jaemaaklerid ja teie jaainvestorina) ostavad või müüvad valuutat ja kauplevad sellega. Kui teil on isegi väike rahasumma ning te saate kasutada arvutit ja interneti, võite valuutamaaklerite pakutavate mitmesuguste internetipõhiste elektrooniliste kauplemissplatvormide kaudu turule hõlpsasti siseneda.
5. Nagu mis tahes investering keerukatesse või volatiilsetesse toodetesse, ei ole ka valuutaturule investeerimine kohane ettevaatamatule või riskikartlikule investorile. Kui olete jaainvestor ja kaalute valuutaturul osalemist, tehke endale täielikult selgeks, kuidas see turg toimib ja mis on valuutaga kauplemise peamised riskid, et saaksite enne investeerimist teha teadliku otsuse.
6. Kui kahtlete, küsige nõu professionaalselt finantsnõustajalt, kes ei ole valuutamaakleriga seotud ja keda te usaldate.

Miks peaksid investorid hoiduma tegevusloata ja reguleerimata ettevõtete eest?

7. Paljud ettevõtted ehk valuutamaaklerid pakuvad seaduslikke valuutateenuseid ja -tooteid. Ent on ka selliseid ettevõtteid, mille tegevus on reguleerimata ja millel puudub selliste teenuste või toodete (sealhulgas kauplemissplatvormide) pakkumise luba.
8. Kui otsite veebipõhist valuutamaaklerit või kui teie poole pöördub selliseid tooteid või teenuseid pakkuv ettevõtte või üksikisik, võib juhtuda, et mõni neist ei täpsusta, kas tema tegevus on reguleeritud, või annab valeteavet, et on registreeritud või reguleeritud või et tal on tegevusluba. Leidub ka selliseid pakkujaid, kes kinnitavad isegi seda, et nad on ESMA juures registreeritud, neil on ESMA tegevusluba ja nad alluvad ESMA reguleerimisele, kuid tegelikult ei anna me ei maakleritele ega ühelegi muule investeerimisühingule tegevuslube ega reguleeri neid. Seda teevad Euroopa Liidu riikide finantsjärelevalveasutused.
9. Veenduge, et tegevus oleks seaduslik – enne kohustuse võtmist uurige oma riigi finantsjärelevalveasutusest, kas maakler on registreeritud ja kas tal on lubatud selliseid tooteid või teenuseid pakkuda.
10. Paljud finantsjärelevalveasutused on koostanud valuutainvesteringuid loata pakkuvate ettevõtete (ja/või veebilehete) loetelu.
11. Kui ettevõttel puudub tegevusluba (või ettevõtte tegevus on reguleerimata), ei pea ta täitma investorite kaitse eeskirju nagu kliendi vara kaitsmine, läbipaistva teabe andmine, riskide avalikustamine, maksevõime nõue ja kaebuste menetlemine. Kui midagi läheb halvasti, ei saa te kasutada kaebuste menetlemise õigust (rahaasjade ombudsmanid) ega investeringute tagamise skeeme.

Millised on valuuta jaekauplemise peamised riskid?

Keerukus

12. Kõik valuutatehingud ei pruugi olla lihtsad ja arusaadavad. Kui te ei saa mõnest keerukast valuuta tuletistehingust aru, olge ettevaatlik.
13. Enne kauplemissotsuse tegemist kaaluge põhjalikult oma investeerimiseesmärke, kogemust ja riskivalmidust.

Volatiilsus

14. Vahetuskursside kõikumist põhjustab palju tegureid, sealhulgas poliitiline olukord, intressimäärad, rahapoliitika ja inflatsioon. Kõikumisi ei ole võimalik ette näha ja turg võib ootamatult liikuda teie soovitud vastupidises suunas. See mõjutab teie valuutakauplemisslepingu hinda ning sellega seotud võimalikku kasumit ja kahjumit.

Finantsvõimendus

15. Kauplemise alustamiseks kannate oma valuutamaaklerile üle teatud rahasumma (tagatis, tagatiskonto ehk tagatissumma). Isegi väike rahasumma võimaldab teil kaubelda suurte valuutakogustega, sest mõni kauplemistoode on väga suure finantsvõimendusega.
16. Mida väiksem on tagatis lepingu alusväärtuse suhtes, seda suurem on finantsvõimendus. Mida suurem on finantsvõimendus, seda suurem on tõenäosus, et võite kaotada kogu oma investeeringu, kui vahetuskursid liiguvad teile ootamatus suunas.
17. Kui kaalute finantsvõimendusega investeeringut, uurige valuutamaaklerilt, mis juhtub, kui teie investeering toodab kahjumit. Väga tähtis on mõista, et kuigi finantsvõimendus võib investeeringult saadavat tulu suurendada, võib see samamoodi töötada teie vastu ja tuua teile suuremat kahju. Seega on risk, et võite kaotada oma esialgsest sissemaksest osa või kõik või isegi veel suurema summa.
18. Kahjumi tekkimisel võib valuutamaakleril olla õigus investeering sulgeda, mis vallandab finantsvõimendusemäära kahjumi. See tõstab oluliselt investeeringu hinda investorile.
19. Näide: kui investeerite 100 eurot finantsvõimendusemääraga 200 ning instrument kaotab oma väärtusest 10%, võlgnete 2000 eurot ($100 \times 10\% \times 200$). Peale selle võib juhtuda, et peate maksma tehingu- ja/või finantseerimistasusid.
20. Mõnes Euroopa Liidu riigis näitavad andmed, et osa jaeinvestoreid kaupleb valuutaturul suure kahjumiga. Ärge investeerige raha, mille kaotamist te ei saa endale lubada.

Turunduskampaaniad

21. Iga finantstoote puhul on oluline, et tutvute tähelepanelikult turundusmaterjalide ja lepingu või juriidiliste dokumentidega. Olge ettevaatlik – mõni reklaam võib olla eksitav ning julgustada teid investeerima, selgitamata riske või makstavaid tasusid. Kauplemise pakkumised või kauplemine nn virtuaalse portfelliga võib samuti ahvatleda teid investeerima. Peale selle kasutab mõni valuutamaakler reklaampakkumisi, näiteks „saate 10% või kuni 500 eurot rahast tagasi, kui avate konto novembris. Saatke avaldus kohe!“. Olge tasuta raha pakkumise suhtes ettevaatlik.
22. Pidage meeles, et iga finantstehing sisaldab teatud riski. Midagi ei ole garanteeritud ja te võite kaotada kogu raha. Kui te ei saa täielikult aru, kuidas valuutaga kauplemine toimib, ärge laske end veenda valuutaturule investeerima.

Kauplemine internetis

23. Kui kasutate valuutaga kauplemiseks internetipõhiseid elektroonilisi platvorme, olge ettevaatlik tarkvara suhtes, mis genereerib valuutatehinguid automaatselt. Mis tahes tehingud võivad nii toimuda teie teadmata.

24. Samuti olge ettevaatlik, kui teil palutakse valuutaga kauplemisega alustamiseks esitada krediitkaardiandmeid. Teie kontolt võidakse võtta teie nõusolekuta raha otse ja selle tagasisaamine võib olla väga raske.

Lisateave

25. Kui teil on küsimusi või kahtlusi, pöörduge oma riigi finantsjärelevalveasutuse poole. Finantsjärelevalveasutuste ja nende veebilehtede loetelu on meie veebilehel.